

LHV Pensionifond 100 Pluss

**(endise nimega Vabatahtlik
Pensionifond Danske Pension 100
Pluss)**

Majandusaasta aruanne 2016

LHV Pensionifond 100 Pluss

Majandusaasta aruanne

01.01.2016 – 31.12.2016

Fondi nimi	LHV Pensionifond 100 Pluss
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Andres Viisemann (alates 05.05.2016) Märten Kress (kuni 31.05.2016) Martin Hendre (kuni 31.05.2016)
Põhitegevusala	Vabatahtliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Mihkel Oja Joel Kukemelk
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond 100 Pluss 2016. a majandusaasta aruandele	7
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	8
Bilanss	8
Tulude ja kulude aruanne	9
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Raamatupidamise aruande lisad	12
Lisa 1 Üldine informatsioon	12
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	12
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	18
Lisa 4 Kapitali juhtimine	24
Lisa 5 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus	24
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne	25
Lisa 7 Viitlaekumised	26
Lisa 8 Seotud osapooled	26
Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused	26
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	27
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2016	28
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2015	30
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	33

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond 100 Pluss on täiendava kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike kapitalipaigutuse väärtuse pikaajaline, tasakaalustatud, elukallidust ületav kasv. Pikaajalise kasvu tagamiseks investeerib fondi LHV 100 Pluss vara kuni 100% aktsiatesse või muudesse samaväärsetesse investeerimisriski kandvatesse finantsinstrumentidesse hajutatult üle kogu maailma, arvestades õigusaktides ning LHV100+ tingimustes kehtestatud investeerimispiiranguid.

Aktsiaturgude ülevaade

2016. aasta algas aktsiaturgudel tugeva langusega, mille peamiseks põhjuseks oli hirm Hiina majanduse jähnemise ees. Veebruaris aga hakkasid taastuma nii arenenud riikide kui ka arengumaade aktsiaturud ning tugevat tootlust näitas ka toorainesektor. Arengumaade tõusu vedas eelkõige Ladina-Ameerika, mille indeks tõusis eurodes mõõdetuna aasta jooksul 32% võrra. Tugevaimaks sealsetest börsidest kujunes Brasiilia 66% tõusuga. Ka Venemaa aktsiaturg taastus 2015. aasta kriisist ja kerkis euros vaadatuna 53% võrra. Mainitud turge mõjutas positiivselt ennekõike toorainesektor – rauamaagi hind kerkis aastaga üle 80%, nafta hind peaaegu 50% ja vase hind tõusis rohkem kui 20%.

2016. aastal mõjutasid aktsiaturge märkimisväärselt ka poliitilised sündmused, millest aasta esimesel poolel oli olulisim Suurbritannia rahvahääletus Euroopa Liidust väljumiseks. Aktsiaturud ei olnud lahkumisotsuseks valmis ning hääletusele järgnes järsk langus, millest siiski üpris kiiresti taastuti. Aasta lõpetas Suurbritannia börsiindeks kohalikus valuutas 14% tõusuga, kuid eurodes mõõdetuna langes aktsiaturg 1% võrra naela vahetuskursi olulise nõrgenemise tõttu. 2016. aasta teise poole tähtsaim poliitiline sündmus oli Donald Trumpi võit USA presidendivalimistel, mis tabas investoreid samuti mõnevõrra ootamatult. Pärast esialgset ehmatust reageerisid aga nii USA kui Euroopa aktsiaturud positiivselt. USA börsiindeks S&P 500 kerkis aasta kokkuvõttes peaaegu 10% ning saavutas ajaloo kõrgeima taseme.

Euroopa aktsiaturud näitasid aasta teises pooles head tootlust tänu majanduskasvu ja inflatsiooni aeglasele taastumisele ning üldine börsiindeks lõpetas 4% jagu plusspoolel. Ka Jaapanis kujunes aasta teine pool aktsiaturgude jaoks positiivseks ning kokkuvõttes tõusis riigi börsiindeks eurodes mõõdetuna 7,4% võrra.

Balti aktsiaturud püsisid kogu aasta vältel tugevad tänu ettevõtete headele finantstulemustele ja rekordiliselt kõrgele dividenditootlusele. Baltikumis näitas kõrgeimat tootlust Riia börsiindeks 24%-se tõusuga ning ka Tallinna börs tegi väga tugeva 20%-lise tulemuse.

Seoses fondijuhiga vahetumisega tegime aasta jooksul märkimisväärsed muudatusi, et ühtlustada fondi investeerimisstrateegia teiste LHV pensionifondide strateegiaga aktsiaturgudele investeerimise osas. Seetõttu vähendasime märgatavalt aktsiaturgude riski ja müüsimise mitmeid globaalseid investeringuid. Tegime esimesed investeringud erakapitalifondidesse Balkanil ning metsasektoris Eestis. Kuna fondid on konservatiivselt positioneeritud, siis õnnestus kogu aasta jooksul vältida suuremaid kaotusi börside kõikumistest. Samas oleme säilitanud paindlikkuse ning turgede languse puhul oleme valmis taaskord uusi aktsiapositsioone soetama.

Pensionifondide portfellis on jätkuvalt olulisel kohal alternatiivsed varaklassid nagu kinnisvara, mets ja erakapitalinvesteringud, mis praeguses keskkonnas pakuvad kõrgemat oodatavat tootlust kui aktsiaturud. Hiljutised

muudatused investeerimisfondide seaduses avardavad veelgi võimalusi investeerimaks kohalikule turule otseinvesteeringute kaudu ning 2017. aastal võib oodata uusi investeeringuid just selles valdkonnas.

Võlakirjaturgude ülevaade

Võlakirjaturgudel koosnes aasta selgelt kahest erinevast osast – kuni Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumise hääletuse järgse esialgse segaduseni tõusid võlakirjade hinnad üle maailma. Seejuures saavutas hinnaralli kohati uskumatuid tasemeid – juuli alguseks oli Saksamaa 10-aastase võlakirja edasine oodatav tootlus aastas jõudnud -0,2% tasemele, mis tähendab investoritele kindlat raha kaotamist võlakirja lõpuni hoidmisel. Sügise saabudes pöördus tähelepanu siiski enam USA Föderaalreservi rahapoliitikale ja hiljem juba sealse uue presidendi kavatsustele. Kuivõrd Ühendriigid on majandustsüklis eurotsoonist eespool, tõi see koos sealse oodatava rahapoliitika karmistamisega kaasa intresside vastupidise liikumise võrreldes aasta esimese poolega, mistõttu võlakirjade hinnad langesid. Tulemuseks oli see, et aasta lõpuks oli sealse valitsuse 10-aastase võlakirja oodatav tootlus isegi kõrgem kui aasta alguses ehk hind oli aastaga langenud. Euroopas ei olnud esimese ja teise poolaasta kontrast nii suur, kuid ka siin kaotas võlakirjaturg sügisel suure osa kevadel võidetust, pakkudes kogu aasta peale siiski 3% kuni 4,5% vahelist tootlust, olenevalt turusegmendist.

Seoses kavandatava sarnase investeerimisstrateegiaga LHV pensionifondide ühendamisega oleme investeeringute tegemisel lähtunud sarnaste fondide strateegiate ühtlustamisest. Sellest tulenevalt müüsimise fondijahi vahetumise järgselt mitmed ETF-de positsioonid. Samas soetasime fondidesse Ühendkuningriigi referendumini eelselt Euroopa suurriikide kindlustus- ja finantssektori ettevõtete ning Põhjamaade vedelkütuste tootja võlakirju. Riigivõlakirjade positsioon täienes Läti ja Rumeenia valitsuse võlakirjadega. Mitmed nimetatud investeeringud on pakkunud ka aasta kokkuvõtteks rahuldavalt kõrget tootlust.

Aasta teisel poolel võlakirjaturgude hindade languse keskkonnas fondid uusi positsioone rahvusvahelistelt turgudelt ei soetanud. Ainsad uued investeeringud olid meie koduregioonist – osalesime Citadele ja Inbanki allutatud võlakirjade pakkumistes. Samuti panid fondid varade kaitsmiseks negatiivsete hoiuseintresside ja langevate võlakirjahindade eest vabu vahendeid märkimisväärse koguses tähtajalistele deposiitidele.

Euroopa võlakirjaturgude lähiaja tootluse väljavaated on väga tagasihoidlikud. Selles valguses vaatame uute investeeringute otsimisel senisest rohkem intresside tsükli järgmises faasis oleva Ameerika Ühendriikide turu poole. Sellega paralleelselt jätkub töö Eesti turul võlakirjaemitentide leidmiseks ja neile vajalike lahenduste välja töötamiseks.

Täiendavate fondide võrdlus *	NAV 31.12.2015	NAV 31.12.2016	Osaku puhasväärtuse kasv
Nordea Pensionifond Aktsiad 100 (100)	1.40320	1.50179	+7.03%
Swedbank Pensionifond V3 (100)	1.23820	1.32450	+6.97%
LHV Täiendav Pensionifond (75)	1.51650	1.60180	+5.62%
SEB Aktiivne Pensionifond (100)	1.07588	1.13189	+5.21%
Swedbank Pensionifond V2 (60)	1.02380	1.06010	+3.55%
Nordea Pensionifond Intress Pluss (20)	0.77346	0.79765	+3.13%
LHV Pensionifond Intress Pluss (30)	0.78613	0.79768	+1.47%
SEB Tasakaalukas Pensionifond (35)	1.19785	1.21716	+1.16%
Swedbank Pensionifond V1 (30)	1.28650	1.30130	+1.15%
LHV Pensionifond 100 Pluss (100)	1.74097	1.74506	+0.23%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Kuivõrd 31.12.2016 oli laupäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 30.12.2016 puhasväärtust. Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond 100 Pluss 2016. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatus on koostanud LHV Pensionifond 100 Pluss 2016. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeeeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Mihkel Oja
Juhatuselige

Joel Kukemelk
Juhatuselige

Tallinn, 31.03.2017

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2016	31.12.2015
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid		1 996 073	837 584
Tähtajalised hoiused		420 609	0
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	5	689 521	141 402
Aksiad	5	678 697	696 278
Fondiosakud	5	927 416	3 110 571
Viitlaekumised	7	0	6 298
Varad kokku		4 712 316	4 792 133

Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses

Lühiajalised kohustused

Võlgnevus fondivalitsejale	8	6 152	6 240
Võlgnevus depoopangale		677	685
Lühiajalised kohustused kokku		6 829	6 925
Kohustused kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		6 829	6 925
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	4 705 487	4 785 208
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		4 712 316	4 792 133

Lisad lehekülgedel 12 kuni 26 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u> R.T. </u> Kuupäev/date <u> 31.03.2017 </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Tulude ja kulude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2016	2015
Tulud			
Intressitulu		13 561	6 970
Dividenditulu		68 499	83 939
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest:			
Võlakirjadelt		-7 273	-1 432
Aksiatelt ja fondiosakutelt		6 536	197 160
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		21 605	81 448
Muud finantstulud		757	2 977
Tulud kokku		103 685	371 062
Tegevuskulud			
Valitsemistasud		72 824	72 374
Depootasu		8 006	7 960
Tehingutasud		1 184	236
Muud tegevuskulud		328	0
Tegevuskulud kokku		82 342	80 570
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		21 343	290 492

Lisad lehekülgedel 12 kuni 26 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u> R.T. </u> Kuupäev/date <u> 31.03.2017 </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
 (eurodes)

	Lisa	01.01.2016 -31.12.2016	01.01.2015 -31.12.2015
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul		4 785 208	4 114 068
Osakute märkimisel laekunud raha		544 114	735 865
Osakute lunastamisel tasutud raha		-645 178	-355 216
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		21 343	290 492
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	4 705 487	4 785 208
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		2 690 693	2 748 211
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.74880	1.74121

Lisad lehekülgedel 12 kuni 26 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u> R.T. </u> Kuupäev/date <u> 31.03.2017 </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	13 561	4 304
Laekunud dividendid	68 499	80 275
Netotulem valuutakursi muutustest	0	2 408
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	1 651 880	82 599
Tähtajaliste hoiuste sõlmimine	-420 609	0
Muud finantstulud	757	3 003
Makstud tegevuskulud	-82 438	-79 639
Neto rahavood põhitegevusest	1 231 650	92 949
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	550 412	735 865
Osakute lunastuse eest tasutud	-645 178	-355 216
Neto rahavood finantseerimistegevusest	-94 766	380 649
Rahavood kokku	1 136 884	473 598
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 136 884	473 598
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	837 584	342 882
Valuutakursside muutuse mõju	21 605	21 104
Raha ja raha ekvivalentide aruandeperioodi lõpus	1 996 073	837 584

Lisad lehekülgedel 12 kuni 26 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u> R.T. </u> Kuupäev/date <u> 31.03.2017 </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond 100 Pluss (edaspidi: Fond), endise nimega Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension 100 Pluss moodustati 24.04.2001. Fondivalitseja investeerib fondi LHV 100 Pluss vara kuni 100% aktsiatesse või muudesse samaväärsetesse investeerimisrisiki kandvatesse finantsinstrumentidesse hajutatult üle kogu maailma, arvestades õigusaktides ning LHV100+ tingimustes kehtestatud investeerimispiiranguid.

Alates 02.05.2016 on LHV Pensionifond 100 Pluss fondivalitsejaks AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2016 kuni 31.12.2016.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 31.03.2017.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond 100 Pluss raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamise seaduses ning Rahandusministri määruses nr 21 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate investeerimisfondi aruannetele“ 13. aprillist 2011. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 142 lõike 2 ja § 204 lõike 1 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määruses toodud muid erisusi.

Fond on raamatupidamise aastaaruande koostamisel lähtunud IFRS-i nõuetest ulatuses, mis ei ole vastuolus Investeerimisfondide seaduse ja Rahandusministri määruse nr. 21 nõuetega. Vastuolu korral on Fond lähtunud Investeerimisfondide seaduses ja Rahandusministri määruses nr. 21 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate investeerimisfondide aruannetele) sätestatud nõuetest.

Uued finantsaruandluse standardid

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 1.01.2017 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Standard on Euroopa Liidu Komisjoni poolt heaks kiidetud. Lubatud on standardi varasem rakendamine, kuid Fond ei ole plaaninud seda teha. Fond kavatab esmasel IFRS 9 standardi rakendamisel 2018. aastaaruandes kasutada vabastust 2017.a võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmis-kategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses
- varad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande või õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Finantsinstrumendi klassifitseerimine sõltub Fondi ärimudelilist portfelli osas, kuhu instrument kuulub ning sellest, kas lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Ärimudeli hindamiseks on Fond jaganud finantsvarad portfellidesse ja/või alamportfellidesse selle alusel, kuidas sarnaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriiline eesmärk. Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials R.T.
 Kuupäev/date 31.03.2017
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

(„APIM“). Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus Fond hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks tuletisinstrumendid). Varjatud („embedded“) tuletisinstrumente ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumendid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib fondivalitseja juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab Fond enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

Eelpool kirjeldatud ärimudeli analüüsimine veel kestab, kuid praegused tulemused ei anna alust arvata, et finantsinstrumentide mõõtmise toimuks olulisi muutusi võrreldes IAS 39-ga. Seega ei ole oodata, et standardi esmakordne rakendamine oluliselt mõjutaks Fondi finantspositsiooni, finantstulemusi või omakapitali perioodil, mil standard esmakordselt rakendatakse. Tegemist on esialgsete hinnangutega ning võivad sõltuda ülemineku hetke tegelikust finantspositsioonist.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidikahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediitkvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediitkvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediitkvaliteedi halvenemine, ning kolmandas grupis on mittetöötavad finantsvarad. Kolmandasse gruppi kuuluvate oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, samas kui ebaolulistele finantsvaradele rakendatakse grupipõhist hindamist. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediidikahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediidikahjumiga kogu eluea jooksul. Fondil puuduvad sellised finantsvarad, mille puhul IFRS-st 9 tulenevad väärtuse languse muudatused mõjutaksid oluliselt ettevõtte finantstulemusi.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandusarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otseselt mõju Fondis, sest Fond ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandusarvestuse nõuded annavad Fondile paremad võimalused riskimaandusarvestuse kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust, mida maandatakse raamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Uue standardi rakendamise lõplik mõju finantsaruannetele pole praegu veel täpselt teada ning see selgub 2017. aasta teises kvartalis.

“Avalikustamise projekt” – IAS 7 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Muudetud standard IAS 7 nõuab finantseerimistegevusest tekkinud kohustuste alg- ja lõppsaldo vahel toimunud liikumiste avalikustamist. Fond hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

“Muudatused IFRS-ides 2014–2016” (rakendub 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandeperioodidele (IFRS 12 muudatused) või 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele (IFRS 1 ja IAS 28 muudatused)).

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks
Initialled for the purpose of identification only
Initsiaalid/initials R.T.
Kuupäev/date 31.03.2017
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Muudatused mõjutavad kolme standardit. Muudatused selgitavad et IFRS 12 avalikustamise nõuded, v.a paragrahvides B10-B16 toodu, kehtivad ka ettevõtte investeeringutele teistes ettevõtetes, mis on klassifitseeritud müügiotel olevateks või lõpetatud tegevusvaldkondadeks vastavalt IFRS-ile 5. IFRS 1 muudeti, et tühistada mõned lühiajalised vabastused teistest IFRS standarditest, kuna need vabastused on juba oma eesmärgi täitnud. IAS 28 muudatused selgitavad, et investeerimisfondid ja sarnased ettevõtted tohivad valida investeeringuobjekti kaupa, kas neid kajastada õiglases väärtuses. Lisaks selgitab muudatus, et mitte-investeeringuobjektist investor, kes omab investeeringuobjektist sidus- või ühisettevõtet, võib valida investeeringuobjekti kaupa, kas kapitaliosaluse meetodi rakendamisel jätta alles või tagasi pöörata sidus- või ühisettevõtte poolt oma aruandes investeeringute kajastamine õiglases väärtuses. Fond hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused bilansipäeval on ümber hinnatud eurodesse võttes aluseks depoopanga Swedbank poolt hindamishetkel kehtivad ülekandevaluuta ostukursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevasse kategooriasse:

- finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- laenud ja nõuded - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi-ja dividendinõuded. Laene ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- finantskohustused õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees. Antud finantskohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

IAS 39 kategooria	Klass (määratletud Fondis)	31.12.2016	31.12.2015
Laenud ja nõuded	Nõuded krediidasutustele	2 416 682	837 584
	Muud finantsvarad	0	6 298
Finantsvarad	Finantsvarad		
	õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		
	Aktsiad	678 697	696 278
	Fondiosakud	927 416	3 110 571
	Noteeritud võlakirjad	689 521	141 402

Õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatav finantsvara või- kohustus on kauplemiseesmärgil hoitav, s.t. omandatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiosmise eesmärgil. Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials R.T.
 Kuupäev/date 31.03.2017
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Esmane ja edasine kajastamine

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande võetakse esmalt arvele tehingupäeval ehk päeval, mil Fond omandab lepingujärgsed õigused finantsinstrumendi omandamiseks.

Õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused võetakse esialgselt bilansis arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantsvara või -kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Tehingutega kaasnevad tehingutasud kajastatakse tulude ja kulude aruandes kuluna kirjel „Tehingutasud“. Muud finantsvarad ja -kohustused võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses koos nendega otseselt seotud tehingukuludega.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse finantsvarasid ja finantskohustusi õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande nende õiglasest väärtuses (vt ka „Õiglase väärtuse hindamine“ allpool).

Muud finantsvarad kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses (vt ka „Korrigeeritud soetusmaksumus“ allpool).

Finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletsinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglasest väärtuses). Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Väärtpaberite ümberhindlusest õiglasest väärtuses tekkinud kasumid ja kahjumid, välja arvatud intressi- ja dividenditulu (-kulu) kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Tuletsinstrumendid

Tuletsinstrumendid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglasest väärtuses, arvestamata tehingukulusid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasest väärtuses. Juhul kui tuletsiväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletsinstrumentidel ei saldeerita. Tuletsinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletsinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumus on selle vara või kohustuse algne soetusmaksumus, mida on vajadusel korrigeeritud põhiosa tagasimaksete, sisemise intressimäära meetodil leitud kumulatiivse amortisatsiooni või muu erinevuse algse seostusmaksumuse ja lunastusväärtuse vahel ning vara väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapoolale hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletsinstrumendid) puhul põhineb õiglane väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeringuid väärtpaberitesse õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhaskäituse arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhaskäituse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse ja see eemaldatakse Fondi bilansist kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele on aegunud või kui finantsvara koos kõigi oluliste omandiga seotud riskide ja hüvedega on üle antud.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel näidatakse bilansilise jääkmaksumuse ja finantsvara realiseerimisel saadud müügihinna vahe tulude ja kulude aruande real „Neto kasum/kahjum õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“. Realiseerimisega seotud tehingutasud näidatakse real „Tehingutasud“. Kui kõik või märkimisväärne osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest ei ole üle antud, siis ülekantud finantsvara kajastamist ei lõpetata (näiteks väärtpaperite laenamise).

Finantskohustuste kajastamise lõpetamine

Fond lõpetab finantskohustuste kajastamise, kui lepinguga määratud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud. Erinevused finantskohustuse bilansilise jääkmaksumuse ja kustutatud või ülekantud maksumuse vahel kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustuste tasaarveldamist rakendanud.

2.5 Finantsvarade väärtuse langus

Kui fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaperi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile;
- väärtpaperi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinenud maksmine;
- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade väärtuse langemisel arvutatakse kahjumi suurus vara bilansilise väärtuse ning hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena, mida on diskonteeritud finantsvara esialgse sisemise intressimääraga. Vara bilansilist väärtust vähendatakse saadud kahjumi võrra, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse korral antud vara intressitulu arvestust ei muudeta. Kui kahjum vara väärtuse languselt väheneb ja seda langust saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimub pärast väärtuse languse kajastamist, siis tühistatakse eelnevalt kajastatud vara väärtuse langusest tulenev kahjum.

2.6 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektive intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglaselt väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.7 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktiveeritud vastava rahasumma laekumisel fondi. Enamasti maksud dividendidelt jäetakse aktiveeritud üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglaselt väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.8 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.9 Raha ja rahaekvivalendid

Raha ja rahaekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleõhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleõhoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.10 Investeeringufondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeeringufondide vara puhasväärtuse määramise korra, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduurireeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguvarede turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.11 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 1.55% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.12 Depootasu

Depootasu on depoopangale makstav igakuine tasu depooteenuste osutamise eest. Depootasu määr on 0.18% Fondi varade mahust kuni Fondi varade mahuni 3 196 tuhat eurot, 0.15% Fondi varade mahust, mis jääb 3 196 tuhande euro ja 6 391 tuhande euro vahele ning 0.1% Fondi varade mahust, mis ületab 6 391 tuhandet eurot aastas, millele lisandub kehtiv käibemaks. Depootasu makstakse välja depoopangale hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.13 Tehingutasud

Tulude ja kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only
Intsiaalid/initials <u>R.T.</u>
Kuupäev/date <u>31.03.2017</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

2.15 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele.

2.16 Väljamaksud osakuomanikele, märkimis- ja lunastamistasu

Osak lastakse välja väljalaskehinnaga. Osaku väljalaskehind on Osaku puhasväärtus. Osaku tagasivõtmistasu piirmäär on 1% osaku puhasväärtusest ning tasu kuulub Fondivalitsejale tasumisele osakuomaniku arvelt.

2.16 Fondiosakud

Fond on välja lasknud ühte liiki osakuid, mis annavad osakuomanikule õiguse proportsionaalsele osale Fondi netovarast Fondi likvideerimisel tähtaja saabudes. Osakuomaniku nõudel peab fondivalitseja osaku tagasi võtma; osakuomanikel on õigus osakuid tagasi anda ja vastu saada raha igapäevaselt. Osakutega ei kaasne muid lepingulisi kohustusi peale nende lunastamise Fondi likvideerimisel.

Osakud kajastatakse omakapitalina, kuna järgmised IAS 32 kriteeriumid on täidetud:

- osakud annavad omanikule õiguse saada proportsionaalse osaluse Fondi netovarast (ehk kogupuhasväärtusest) Fondi likvideerimisel. Fondi puhasväärtus saadakse, lahutades Fondi kohustused Fondi varade turuväärtusest. Proportsionaalne osalus arvutatakse järgnevalt: jagatakse Fondi kogupuhasväärtus kõigi väljalastud osakute arvuga ning korrutatakse saadud summa igale osakuomanikule kuuluvate osakute arvuga;
- osakud on allutatud kõikidele teistele Fondi poolt välja lastud võla- vm instrumentidele;
- kõikide osakutega kaasnevad õigused (saada tasu vastavalt proportsionaalsele osalusele netovaras) on identsed;
- Fondil ei ole muid finantsinstrumente või lepinguid, millega kaasnevad rahavood põhinevad suures osas kasumil, netovara muutustel või bilansis/bilansiväliselt kajastatud netovarde õiglase väärtuse muutusel, mille tulemusena oleks osakuomanike tulu oluliselt piiratud või fikseeritud.

Kui osakutega seotud tingimused muutuvad nii, et ülal loetletud kriteeriumid ei ole enam täidetud, klassifitseeritakse osakud finantskohustuseks alates päevast, mil need tingimused ei ole täidetud. Finantskohustus võetakse arvele tehingupäeva õiglases väärtuses. Juhul, kui tekib erinevus omakapitaliinstrumenti bilansilise väärtuse ja kohustuse õiglase väärtuse vahel, kajastatakse vahe omakapitalis.

Uute osakute väljalaskmisega seotud otsesed kulud kajastatakse omakapitalis, osakute eest tasutud summa vähendamisenä. Kui Fond ostab enda osakud tagasi, vähendatakse osakuomanikele kuuluvat omakapitali saadud tasude võrra, millest on maha arvatud müügiga otseselt seotud kulutused.

2.17 Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja raamatupidamise aastaaruande koostamise päeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud asjaoludega (täpsem informatsioon lisas 9).

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondidesse investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeeingu tootlust. Fondide minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondide järgmiste perioodide tulude kohta. Fondide investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhasväärtus kõikuda. Fondid võivad teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investeeingu kestus, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only
Intiaalid/initials <u>R.T.</u>
Kuupäev/date <u>31.03.2017</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondi seaduse ja Fondi tingimustega seatud investeerimispiiranguid. Investeerimisliimitidest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk**krediidirisk****likviidsusrisk****kapitalrisk****3.1 Tururisk**

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletsinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeringutes teha muudatusi, näiteks vähendada või suurendada aktsiaosakaalu Fondi koguinvesteringutes.

Fondi investeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeeringute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeringutest võlainstrumentidesse. Fond investeerib valdavalt fikseeritud intressimääraga võlakirjadesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2016			
EUR	+/- 20	+/- 2 199	+/- 0
USD	+/- 20	+/- 3	+/- 0
31.12.2015			
EUR	+/- 20	+/- 276	+/- 0
USD	+/- 20	+/- 0	+/- 0

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Fondil puudusid 2016. ja 2015. aastal intressikandvad kohustused. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2016	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi- summades	Kogune- nud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	1 996 073	420 587	0	0	2 416 660	22	2 416 682
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande:							
Võlakirjad	0	136 000	0	554 000	690 000	-479	689 521
Kokku	1 996 073	556 587	0	554 000	3 106 660	-457	3 106 203

31.12.2015	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi- summades	Kogune- nud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid	837 584	0	0	0	837 584	0	837 584
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande:							
Võlakirjad	0	0	136 000	0	136 000	5 402	141 402
Kokku	837 584	0	136 000	0	973 584	5 402	978 986

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutaposisioonide kontsentreerumine

31.12.2016	EUR	USD	GBP	CZK	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	1 357 750	508 342	129 981	0	0	1 996 073
Tähtajalised hoised	420 609	0	0	0	0	420 609
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	689 521	0	0	0	0	689 521
Aktsiad	562 983	85 211	0	30 503	0	678 697
Fondiosakud	927 416	0	0	0	0	927 416
Valuutariski kandvad varad kokku	3 958 279	593 553	129 981	30 503	0	4 712 316
Valuutariski kandvad kohustused						
Muud kohustused	-6 829	0	0	0	0	-6 829
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-6 829	0	0	0	0	-6 829
Avatud valuutaposisioon	3 951 450	593 553	129 981	30 503	0	4 705 487

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials R.T.
 Kuupäev/date 31.03.2017
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

31.12.2015	EUR	USD	GBP	CZK	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	817 738	14 467	5 379	0	0	837 584
Tähtajalised hoiused	0	0	0	0	0	0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	141 402	0	0	0	0	141 402
Aktsiad	531 229	126 385	0	28 986	9 677	696 277
Fondiosakud	2 566 674	401 712	142 185	0	0	3 110 571
Viitlaekumised	5 719	578	0	0	0	6 297
Valuutariski kandvad varad kokku	4 062 762	543 143	147 564	28 986	9 677	4 792 132
Valuutariski kandvad kohustused						
Muud kohustused	-6 925	0	0	0	0	-6 925
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-6 925	0	0	0	0	-6 925
Avatud valuutaposisioon	4 055 838	543 143	147 564	28 986	9 677	4 775 531

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2016	Kursimuutus	2015
USD kurss	+/- 10%	+/- 59 355	+/- 10%	+/- 54 314
GBP kurss	+/- 10%	+/- 12 998	+/- 10%	+/- 14 756
CZK kurss	+/- 10%	+/- 3 050	+/- 10%	+/- 2 899

Aktsiahinna risk

Aktsiahinna risk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib ebasoodsatest muutustest aktsiate või nendega seotud tuletisinstrumentide õiglases väärtuses tulenevalt muutustest aktsiaindeksites või üksikute aktsiate hindadest. Fond maandab riski investeerides erinevatele turgudele ja limiteerides maksimaalseid positsioone riikide kaupa.

Fond järgib aktsiahinna riski juhtimisel õigusaktides ja fondi tingimustes välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- ühe instrumendi maksimaalne investering 10% Fondi aktivate turuväärtusest;
- ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud väärtpaperite maksimaalne osakaal 20% Fondi aktivate turuväärtusest;
- üle 5% kontsentratsiooniga investeringute koondpositsiooni maksimaalne osakaal 40% Fondi aktivate turuväärtusest;
- aktsiate ja aktsiafondide maksimaalne osakaal 100% Fondi aktivate turuväärtusest;
- lubatud maksimaalne osaluse osakaal äriühingust 10%.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi investeringud aktsiatesse ja aktsiafondidesse peamise majandustegevuse järgi järgnevalt:

	Osakaal fondi varadest	31.12.2016	Osakaal fondi varadest	31.12.2015
Baltikum	10.46%	492 376	9.39%	449 290
Euroopa	21.83%	1 028 525	41.03%	1 963 390
Muu	1.81%	85 211	20.70%	990 450

Fondi investeringute jaotus geograafiliste piirkondade ja sektorite lõikes on esitatud lisa 3.3 Krediidirisk.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>R.T.</u> Kuupäev/date <u>31.03.2017</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneeda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusrisi järgmiste kriteeriumite alusel:

- Fond investeerib valdavalt turukõlblikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 10% Fondi aktive turuväärtusest turul mittekaubeldavatesse aktsiatesse ja võlakirjadesse.

Fondi finantsvarad kogusummas 4 366 490 eurot on fondijuhi hinnangul väga likviidsed, kuna fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on grupeeritud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta kuni 2 nädalat või üle 2 nädala:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2016	31.12.2015
Kiiresti realiseeritavad (alla 2 nädala)	-	-
Realiseerimiseks rohkem kui 2 nädalat		
EFTEN Kinnisvarafond	315 320	281 343
Pegas Nonwovens	30 503	28 986
PI Power International	3	6
Polska Grupa Farmaceutyczna	0	9 677
Kokku	345 826	320 012

Fondijuht jälgib fondi likviidsuspositsiooni igapäevaselt. Likviidsete vahendite mittepiisavuse korral informeerib fondijuht koheselt riskijuhtimise üksust ja juhatust. Riskijuhtimise üksuse igakuistes ülevaadetes juhatusele on toodud välja ka eelpool nimetatud likviidsusega seotud positsioonid.

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustuste ja nende kohustuste katteteks hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoole võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduureegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediidireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides ja fondi tingimustes välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide (krediidireiting ekvivalentne Baa1-ga või kõrgem) poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi aktive turuväärtusest; muude emitentide puhul 10% Fondi aktive turuväärtusest;
- Fond võib investeerida alla investeerimisjärgu krediidireitinguga võlakirjadesse kuni 30% Fondi aktive turuväärtusest;
- Fond võib hoivustada ühe krediidasutuse hoivustesse maksimaalselt 10% Fondi aktive turuväärtusest.

Tabelis on välja toodud fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest ning tulevisinstrumendid on esitatud netosummas (tabel ei kajasta aktsia- ja fondiinvesteeringuid, mis ei kanna krediidiriski).

<p>Intialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>R.T.</u> Kuupäev/date <u>31.03.2017</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn</p>
--

Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2016	31.12.2015
Raha ja raha ekvivalendid	2 416 682	837 584
Laekumata varade müügist	0	679
Viitlaekumised	0	5 619
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande:		
Võlakirjad	689 521	141 402
Kokku	3 106 203	985 284

Standard & Poors / Moody's reitingute lõikes jagunevad Fondi investeringud võlakirjadesse:

	31.12.2016	31.12.2015
A / A2	28.42%	0.00%
A- / Aa3	11.33%	0.00%
BBB / Baa2	20.24%	100.00%
BBB- / Baa3	20.61%	0.00%
B+ / B1	19.40%	0.00%
Kokku	100.00%	100.00%

Raha krediidirisk on marginaalne kuna nõudmiseni kontrol olev raha asub depoopangas, mille krediidireiting on Aa3 (Moody's) ning deposiidi sõlmimisel oleme lähtunud eelkõige vastaspoole usaldusväärsusest (Moody'se krediidireiting Aa3).

3.4 Riski konsentratsioon

Eraldi regiooniti investeerimispiiranguid kehtestatud ei ole.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2016	31.12.2015
Baltikum	69.15%	29.83%
Euroopa	25.37%	57.63%
Euroopa arenevad turud	3.67%	0.81%
Põhja-Ameerika	1.81%	11.73%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2016	31.12.2015
Raha ja raha ekvivalendid	51.21%	17.49%
Kestvuskaubad	0.39%	0.58%
Esmatarbekaubad	4.82%	3.89%
Energia	2.09%	1.86%
Finantssektor	7.05%	0.00%
Valitsus	4.68%	0.00%
Tervishoid	0.00%	0.20%
Tööstussektor	0.77%	2.14%
Informatsioonitehnoloogia	1.40%	1.99%
Materjalid	2.55%	1.51%
Regionaalsed fondid	19.71%	65.00%
Telekommunikatsiooniteenused	0.89%	0.94%
Kommunaalteenused	4.44%	4.40%
Kokku	100.00%	100.00%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials R.T.
 Kuupäev/date 31.03.2017
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus

Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglases väärtuses mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2016	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	678 697	0	0	678 697
Fondiosakud	612 096	0	315 320	927 416
Võlakirjad	689 521	0	0	689 521
Finantsvarad kokku	1 980 314	0	315 320	2 295 634

31.12.2015	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	696 278	0	0	696 278
Fondiosakud	2 829 228	0	281 343	3 110 571
Võlakirjad	141 402	0	0	141 402
Finantsvarad kokku	3 666 908	0	281 343	3 948 251

Fond kajastab finantsvarasid õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaperite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele.

Muud hindamismeetodit kasutatakse turul mittekaubeldavate kinniste fondide osakute ja turul mittekaubeldavate aktsiate väärtuse määramisel.

Turul mittekaubeldavate kinniste fondide õiglase väärtuse määramisel tuginetakse fondide poolt edastatud NAV-le. Erinevad fondid edastavad vastava aruande kas 4 või 12 korda aastas. Kui pärast NAV-i avaldamist tehakse vastavasse fondi investeeringu, siis see lisandub avaldatud väärtusele.

Mittekaubeldavate kinniste fondide erakapitali investeeringute väärtuse hindamisel toetub vastav fondivalitseja kehtivatele rahvusvahelistele standartidele - International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines - Edition December 2012. Need standardid näevad ette erinevaid investeeringu väärtuse hindamismeetodeid sõltuvalt investeeringu iseloomust, ettevõtte arengustaadiumist ja finantsseisust.

Nende erinevate hindamismeetodite eesmärgiks on leida investeeringu õiglane väärtus. Üldiselt kasutatakse selleks järgmist kolme meetodit:

- 1) Turupõhine lähenemine (*Market Approach*);
- 2) Rahavoo või sissetuleku põhine lähenemine (*Income Approach*);
- 3) Kuludepõhine lähenemine (*Cost Approach*).

Arvestades Fondis olevate erakapitali investeeringute iseloomu on edaspidi kavas kasutada peamiselt kahte meetodit, mis on mõlemad turupõhised meetodid:

- Hiljutise investeeringu hinna meetod (*Price of Recent Investment*) – meetod seisneb selles, et investeeringu õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turul hiljuti toimunud tehingu hinda, arvestades tehingu tausta, olulisust ja suurust turu seisukohalt. Selle meetodi abil leitud väärtust võib kasutada vaid suhteliselt lühikest aega, kuna tehingu asjaolud kaotavad oma aktuaalsust aja jooksul, samuti muutuvad ka turu tingimused. Meetod on oma iseloomult suhteliselt subjektiivne, seetõttu saadud väärtuse täiendava valideerimise huvides kasutame diskonteeritud rahavoogude meetodit.
- Suhtarvude meetod (*Multiples*) – meetod näeb ette, et hinnatava ettevõtte äri on välja kujunenud ning omab jätkusuutlikku rahavoogu. Õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse tööstusharu esindavate börsil noteeritud ettevõtete suhtarve, mis haakuvad hindamisobjektiks oleva investeeringuga. Tüüpiliselt kasutame järgimisi suhtarve: P/E, EV/EBITDA, EV/Sales.

Juhul, kui ülalpool loetletud meetodid ei suuda kindlaks määrata investeeringu õiglast väärtust, kasutatakse muid rahvusvaheliste standarditega ette nähtud meetodeid. Järgnevas tabelis on välja toodud 3. taseme investeeringute õiglase väärtuse muutused.

	Fondiosakud	Kokku
Saldo 31.12.2014	264 879	264 879
Ost/müük	0	0
Õiglase väärtuse muutus	16 463	16 463
Saldo 31.12.2015	281 343	281 343
Ost/müük	0	0
Õiglase väärtuse muutus	33 977	33 977
Saldo 31.12.2016	315 320	315 320

Aruandeaastal ning võrreldaval perioodil ei olnud 1. ja 3. taseme vahelisi liikumisi.

Seisuga 31.12.2016 on 3. taseme varade väärtus 315 320 eurot (31.12.2015: 281 343 eurot) ehk 6.70% (31.12.2015: 5.88%) Fondi puhasväärtusest. Kui nende investeeringute väärtused muutuvad +/-10%, siis on mõju Fondi puhasväärtusele +/- 31 532 eurot (31.12.2015: +/- 28 134 eurot).

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

tegevuse algus: august 2001.a.

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2001	295 729	0.66596	31.12.2009	2 123 903	1.13060
31.12.2002	517 337	0.72604	31.12.2010	2 620 401	1.35774
31.12.2003	810446	0.77780	31.12.2011	2 508 368	1.22613
31.12.2004	1 127 952	0.87239	31.12.2012	2 908 887	1.37737
31.12.2005	1 756 028	1.00533	31.12.2013	3 453 149	1.51126
31.12.2006	2 262 834	1.11654	31.12.2014	4 114 068	1.62430
31.12.2007	2 383 207	1.21943	31.12.2015	4 785 208	1.74121
31.12.2008	1 865 554	0.97082	31.12.2016	4 705 487	1.74880

Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>R.T.</u> Kuupäev/date <u>31.03.2017</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Lisa 7 Viitlaekumised

31.12.2016 seisuga viitlaekumiste nõuded puudusid. Seisuga 31.12.2015 oli viitlaekumistena kajastatud laekumata dividendide nõude 5 619 eurot ja vahendustasu nõue 679 eurot.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejaid AS Danske Capital (kuni 01.05.2016) ja AS LHV Varahaldus (alates 02.05.2016), teisi fondivalitsejate poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejatega samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond 100 Pluss maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2016. aastal moodustasid tasud kokku 72 824 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 6 152 eurot. 2015. aastal moodustasid tasud kokku 72 374 eurot, võlgnevus 31.12.2015 seisuga oli 6 240 eurot.

Fond teenis intressitulu Danske Bank A/S Eesti filiaali nõudmiseni ja tähtajaliste hoiuste paigutuste pealt 01.01.-01.05.2016 summas 164 eurot (2015 aastal 520 eurot).

Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2016. a ja 2015. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused

2016. a raamatupidamise aruande koostamisel on võetud arvesse turul aktiivselt mittekaubeldavate väärtpaperite bilansipäevajärgselt saadud informatsiooni väärtuse hindamise osas 31.12.2016 seisuga. Kõrgem hind sai fondijuhile teatavaks ja kaasati igapäevase Fondi osaku puhasväärtuse EFTEN Kinnisvarafond puhul alates 12.01.2017.

Sellest tulenevalt erineb raamatupidamise aastaruandes avalikustatud Fondi osaku puhasväärtus 2.01.2017 avalikustatud Fondi osaku puhasväärtusest järgnevalt:

Väärtpaper	Kogus	Turuväärtus	Hind 31.12.2016	Hind 12.01.2017	Mõju fondi NAV-le
EFTEN Kinnisvarafond	115 451	315 320	2.6427	2.7312	10 217

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

2016	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
AS Swedbank	4	8 416	27	2.29%
AS SEB Pank	31	1 840 357	1 025	86.60%
AS LHV Pank	8	739 638	81	6.88%
Danske Bank A/S Eesti filiaal	2	88 059	0	0.00%
Deutsche Bank	3	40 697	16	1.38%
Barclay Bank PLC London	1	48 257	34	2.85%
Kokku	49	2 765 424	1 184	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 81 EUR AS-le LHV Pank.

2015	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Danske Bank A/S Eesti filiaal	2	117 585	0	0.00%
Commerzbank AG	5	514 575	0	0.00%
AB DNB Bankas	1	113 742	0	0.00%
Deutsche Bank	4	312 210	125	100.00%
AS SEB Pank	1	45 374	0	0.00%
Kokku	13	1 103 486	125	100.00%

Aruandeperioodil ei makstud väärtpaberitehingu tasusid AS-le LHV Pank.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2016

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimi-väärtus	Valuuta	Intress	Lõpp-tähtaeg	Kogus	Keskmine soetushind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas**	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhastusest
1. Väärtpaberid											1 896 992	2 295 634	48.79%	
Võlakirjad											692 963	689 521	14.65%	
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	B1	Moody's	Läti	LV0000802221	10 000	EUR	6.25%	06.12.2026	14	10 001.43	140 020	9 552.93	133 741	2.84%
Latvenergo 2.8% 15/12/17	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801090	1 000	EUR	2.80%	15.12.2017	136	1 010.96	137 491	1 026.23	139 567	2.97%
Latvia 0.375% 27/01/22	A3	Moody's	Läti	LV0000570141	1 000	EUR	0.38%	27.01.2022	78	1 004.67	78 364	1 001.97	78 154	1.66%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	1 000	EUR	2.75%	29.10.2025	136	1 043.45	141 909	1 044.75	142 086	3.02%
Allianz 07/07/45	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A14J9N8	100 000	EUR	2.24%	07.07.2045	2	97 589.26	195 179	97 986.73	195 973	4.16%
Emitent/väärtpaberi nimetus			Päritoluriik	ISIN-kood	Nimiväärtus	Valuuta		Kogus	Keskmine soetushind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhastusest	
Aktsiad											485 815	678 697	14.42%	
PI Power International			Austria	AT0000A05W59	-	EUR		3 050	10.00	30 500	0.00	3	0.00%	
Ekspress Grupp			Eesti	EE3100016965	0.60	EUR		13 900	1.12	15 568	1.32	18 348	0.39%	
Tallink Grupp			Eesti	EE3100004466	0.54	EUR		39 500	1.21	47 934	0.91	36 063	0.77%	
Tallinna Kaubamaja			Eesti	EE0000001105	0.40	EUR		3 981	5.55	22 095	8.23	32 764	0.70%	
Tallinna Vesi			Eesti	EE3100026436	0.60	EUR		5 026	7.86	39 492	13.80	69 359	1.47%	
Linas Agro			Leedu	LT0000128092	0.29	EUR		29 000	0.58	16 675	0.64	18 502	0.39%	
Siauliu Bankas			Leedu	LT0000102253	0.29	EUR		4 500	0.32	1 443	0.45	2 021	0.04%	
Orange			Prantsusmaa	FR0000133308	4.00	EUR		2 892	9.81	28 367	14.44	41 746	0.89%	
Metro AG ¹			Saksamaa	DE0007257503	-	EUR		2 567	27.44	70 449	31.59	81 079	1.72%	
Kesko			Soome	FI0009000202	-	EUR		1 990	21.41	42 604	47.48	94 485	2.01%	
Neste Oil			Soome	FI0009013296	-	EUR		2 700	9.52	25 706	36.50	98 550	2.09%	
Nokian Renkaat			Soome	FI0009005318	-	EUR		998	28.56	28 503	35.42	35 349	0.75%	
Stora Enso ¹			Soome	FI0009005961	-	EUR		3 400	4.71	16 011	10.21	34 714	0.74%	
Pegas Nonwovens			Tšehhi Vabariik	LU0275164910	1.24	CZK		1 070	816.80	32 367	769.00	30 503	0.65%	
Newmont Mining			USA	US6516391066	-	USD		2 633	27.23	68 101	34.07	85 211	1.81%	

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Nimi- väärtus	Päritoluriik	Valuuta	Kogus	Keskmine soetushind valuutas	Soetus- maksumus EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas	Turu- väärtus EUR	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest	
Fondiosakud							718 214		927 416	19.71%	
Kinnisvarafondid							190 833		315 320	6.70%	
EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	0.60	Eesti	EUR	115 451	1.65	190 833	2.73	315 320	6.70%	
Aktsiafondid							527 381		612 096	13.01%	
iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS ETF	Blackrock Asset Management Ireland	-	Iirimaa	EUR	4 896	39.01	190 985	43.81	214 494	4.56%	
iShares STOXX Europe 600 DE	Blackrock Asset Management Deutschland	-	Saksamaa	EUR	6 927	27.99	193 862	36.13	250 273	5.32%	
iShares STOXX Europe 600 Utilities	Blackrock Asset Management Deutschland	-	Saksamaa	EUR	5 313	26.83	142 534	27.73	147 329	3.13%	
Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur	Alusvara nimetus	Algus- kuupäev	Löpp- tähtaeg	Hoiustatud summa	Intress	Turu- väärtus EUR	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
2. Hoised										2 416 682	51.36%
Arvelduskontod											
Danske Bank A/S Eesti filiaal	Nõudmiseni hoius	Eesti	A2	Moody's Investor Service	EUR			1 357 749	0.01%	1 357 750	28.85%
Danske Bank A/S Eesti filiaal	Nõudmiseni hoius	Eesti	A2	Moody's Investor Service	GBP			110 867		129 981	2.76%
Danske Bank A/S Eesti filiaal	Nõudmiseni hoius	Eesti	A2	Moody's Investor Service	USD			535 157		508 342	10.80%
Tähtajalised hoised											
Nordea Bank AB Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Rootsi	Aa3	Moody's	EUR	19.12.2016	18.12.2017	420 587	0.16%	420 609	8.94%
VARAD KOKKU									4 712 316	100.15%	
Fondi kohustused									- 6 829	- 0.15%	
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS									4 705 487	100.00%	

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind valuutas sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2015

(eurodes)

Nimetus/ väljaandja	ISIN-kood	Riik (1)	Reiting (2)	Nominaal	Valuuta	Lunastus- tähtaeg	Intressi- määr	Kogus (tk)	Soetus- maksu- mus kokku	Soetus- maksu- mus ühikule (3)	Õiglane väärtus ühikule	Õiglane väärtus kokku 31.12.2015	Osakaal fondi puhas- väärtusest (%)
Võlakirjad													
Alta Real Estate Partners (4,5)	EE4300100146	Läti	NR/NR	1 000	EUR			90	90 000	1 000.00	0.00	0	0.00
Latvenergo	LV0000801090	Eesti	Baa2/NR	1 000	EUR	15.12.2017	2.80	136	137 491	1 010.96	1 039.72	141 402	2.95
Kokku									227 491			141 402	2.95
Aktsiad													
Apple Inc	US0378331005	USA			EUR			333	17 231	51.74	99.50	33 134	0.69
Ekspress Grupp AS	EE3100016965	Eesti		0.6	EUR			13 900	15 568	1.12	1.35	18 765	0.39
Encana Corp.	CA2925051047	Kanada			USD			3 100	51 158	16.50	4.68	14 507	0.30
Fiskars OYj	FI0009000400	Soome			EUR			475	7 827	16.48	18.74	8 902	0.19
General Electric Co	US3696041033	USA			USD			2 386	46 653	19.55	28.64	68 331	1.43
Kesko OYJ (B-share)	FI0009000202	Soome			EUR			1 990	42 604	21.41	32.37	64 416	1.35
Linas Agro Group AB	LT0000128092	Leedu			EUR			29 000	16 675	0.58	0.66	19 140	0.40
Metro AG	DE0007257503	Saksamaa			EUR			2 567	70 449	27.44	29.56	75 881	1.59
Neste OYj	FI0009013296	Soome			EUR			2 700	25 706	9.52	27.63	74 601	1.56
Newmont Mining Corp	US6516391066	USA			USD			2 633	65 915	25.03	16.54	43 548	0.91
Nokian Renkaat OYJ	FI0009005318	Soome			EUR			998	28 503	28.56	33.10	33 034	0.69
Orange SA	FR0000133308	Prantsusmaa			EUR			2 892	28 367	9.81	15.49	44 783	0.94
PI Power International Ltd.	AT0000A05W59	Austria			EUR			3 050	30 500	10.00	0.00	6	0.00
Pegas Nonwovens SA	LU0275164910	Tsehhi			CZK			1 070	32 389	30.27	27.09	28 986	0.61
Pelion SA	PLMEDCS00015	Poola			PLN			760	10 279	13.52	12.73	9 677	0.20
Stora Enso OYj	FI0009005961	Soome			EUR			3 400	16 011	4.71	8.39	28 526	0.60
Tallink Grupp LA	EE3100004466	Eesti		0.6	EUR			39 500	47 934	1.21	0.86	33 852	0.71
Tallinna Kaubamaja	EE0000001105	Eesti		0.4	EUR			3 981	22 095	5.55	6.74	26 832	0.56
Tallinna Vesi AS	EE3100026436	Eesti		0.6	EUR			5 026	39 492	7.86	13.80	69 359	1.45
Kokku									615 355			696 278	14.55

Nimetus/ väljaandja	ISIN-kood	Riik (1)	Fondivalitseja	Valuuta	Kogus (tk)	Soetus- maksu- mus kokku	Soetus- maksu- mus ühikule (3)	Turu- väärtus ühikule	Õiglane väärtus kokku 31.12.2015	Osakaal fondi puhas- väärtusest (%)
Võlakirjafondid ja ETFid										
DI Euro High Yield Fund	FI0008810163	Soome	Danske Invest	EUR	53 512	75 983	1.42	1.68	90 026	1.88
iShares BC Emerging Market Local Govt	DE000A1JB4Q0	Iirimaa	Black Rock Asset Management	EUR	1 000	72 460	72.46	55.46	55 460	1.16
iShares J.P. Morgan EM Bond EUR Hedged ETF	DE000A1W0PN8	Iirimaa	Black Rock Asset Management	EUR	800	82 248	102.81	96.73	77 384	1.62
Kokku						230 691			222 870	4.66
Kinnisvarafondid										
EFTEN Kinnisvarafond	EE3100097411	Eesti	Eften Capital	EUR	115 451	190 833	1.65	2.44	281 343	5.88
Kokku						190 833			281 343	5.88
Aktsiafondid ja ETFid										
DI China Fund (7)	FI0008808514	Soome	Danske Invest	EUR	47 917	103 274	2.16	2.70	129 439	2.70
DI Japanese Equity Fund (7)	FI0008802905	Soome	Danske Invest	EUR	511 541	45 875	0.09	0.15	75 785	1.58
Market Vectors Gold Miners ETF	US57060U1007	USA	DB Platinum Advisors	USD	3 143	78 278	24.91	12.61	39 645	0.83
db X-trackers CSI300 Index ETF	LU0779800910	Lukesmburg	Black Rock Asset Management	EUR	15 534	111 170	7.16	10.10	156 893	3.28
iShares Core FTSE 100 ETF	IE0005042456	Iirimaa	Black Rock Asset Management	GBP	16 936	155 158	9.16	8.40	142 185	2.97
iShares DAX ETF	DE0005933931	Saksamaa	Black Rock Asset Management	EUR	3 126	262 378	83.93	94.97	296 876	6.20
iShares DJ Emerging Markets Dividends ETF	DE000A1JXDN6	Saksamaa	Black Rock Asset Management	EUR	8 620	165 334	19.18	15.18	130 852	2.73
iShares Euro STOXX 600 DE	DE0002635307	Saksamaa	Black Rock Fund Advisors	EUR	6 927	193 862	27.99	36.90	255 606	5.34
iShares MSCI Emerging Markets ETF	IE00B0M63177	Iirimaa	Black Rock Asset Management	EUR	4 700	134 326	28.58	28.11	132 117	2.76
iShares MSCI Italy	US4642868552	USA	Black Rock Asset Management	USD	13 663	160 533	11.75	12.63	172 592	3.61
iShares MSCI Japan EUR Hedged	DE000A1H53P0	Iirimaa	Black Rock Asset Management	EUR	4 896	190 985	39.01	45.10	220 810	4.61
iShares MSCI World	IE00B0M62Q58	Iirimaa	Black Rock Asset Management	EUR	8 328	220 010	26.42	32.70	272 326	5.69
iShares Russell 2000	US4642876555	USA	Black Rock Asset Management	USD	1 830	188 769	103.15	103.54	189 476	3.96
iShares SP 500 UCITS ETF	IE0031442068	Iirimaa	Black Rock Asset Management	EUR	12 100	196 590	16.25	18.90	228 702	4.78
iShares STOXX Europe 600 Utilities	DE000A0Q4R02	Saksamaa	Market Vectors ETF Trust	EUR	5 313	142 534	26.83	30.69	163 056	3.41
Kokku						2 349 077			2 606 359	54.47

Muud varad	Reiting	Riik (1)	Hoiuse liik	Valuuta	Õiglane väärtus kokku 31.12.2015	Osakaal fondi puhas- väärtusest (%)
Pangaarved (Danske Bank A/S Eesti filiaal)	A (S&P)	Eesti	Nõudmiseni hoius	EUR	817 738	17.09
Pangaarved (Danske Bank A/S Eesti filiaal)	A (S&P)	Eesti	Nõudmiseni hoius	USD	14 467	0.30
Pangaarved (Danske Bank A/S Eesti filiaal)	A (S&P)	Eesti	Nõudmiseni hoius	GBP	5 379	0.11
Mitmesugused nõuded		Eesti		EUR	6 298	0.13
Kokku					843 882	17.64
KOHUSTUSED						
Fondi finantskohustused		Eesti		EUR	-6 925	-0.14
Kokku					-6 925	-0.14
Fondi puhasväärtus 31.12.2015					4 785 208	100

(1) Päritolu riik (väärtpaberi emitent, fondi või krediidiasutuse registreerimise riik, kinnisvara asukoht), või rahvusvaheline organisatsioon (SUP)

(2) Emitendi reiting formaadis "Moody's reiting/S&P's reiting", "NR" tähistab reitingu puudumist

(3) Võlakirjade soetusmaksumus sisaldab kogunenud intresse soetushetke seisuga ning turuväärtus kogunenud intresse ümberhindluse hetke seisuga. Soetuse ning ümberhindluse vahelisel perioodil laekunud intressid võlakirjade ridadel ei kajastu.

(4) Reguleeritud turul mittekaubeldav paber

(5) Väärtpaber, mille hinda ei ole võimalik kindlaks määrata täpselt ja usaldusväärselt turuhinna alusel või hinna alusel, mille määramisel kasutatakse väärtpaberi emitendist sõltumatut hindamissüsteemi ja mis on turu jaoks alati kättesaadav.

Selliseid väärtpabereid hindab Danske Capital AS vastavalt oma kodulehel www.danskecapital.ee avaldatud dokumendile "Investeeringufondide vara puhasväärtuse määramise kord". Investeering antud väärtpaberisse ei oma fondi varadele tervikuna olulist mõju.

(6) Investeering Fondivalitseja valitsetavatesse teistesse fondidesse.

(7) Investeering Fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvatesse teistesse fondidesse.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

LHV Pensionifond 100 Plussi osakuomanikele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Varahaldus (Fondivalitseja) poolt valitsetava LHV Pensionifond 100 Plussi (Fond) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2016 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

Meie poolt auditeeritud Fondi aastaaruanne sisaldab:

- raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:
 - bilanssi seisuga 31. detsember 2016;
 - tulude ja kulude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - Fondi puhasväärtuse muutumise aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
 - raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot;
- tehingu- ja vahendustasude aruannet; ning
- investeringute aruannet.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Fondivalitsejast ja Fondist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Fondivalitseja juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub Fondi majandusaasta aruandes lisaks Fondi aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus Fondi aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Fondi aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi Fondi aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, kohustused seoses Fondi aastaaruandega

Fondivalitseja juhatus vastutab Fondi aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu Fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta Fondi aastaaruande koostamist.

Fondi aastaaruande koostamisel on Fondivalitseja juhatus kohustatud hindama Fondi jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui Fondivalitseja juhatus kavatseb Fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Fondi finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas Fondi aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt Fondi aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et Fondi aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Fondi sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning Fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas Fondivalitseja juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Fondi jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infore, mis on selle kohta avalikustatud Fondi aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Fondi tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame Fondi aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas Fondi aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

Verner Uiho
Vandeaudiitor, litsents nr 568

31. märts 2017